MÄNTYHARJU.
Luontoa, kulttuuria, elämää!

Liite 1

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi:

Läntisen Mäntyharjun varhaiskasvatus

Dokumentin sisältö

1 Esittelijä ja valmistelijat

2 Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi

3 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

4 Päätösvaihtoehtojen vertailu

5 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

1 Esittelijä ja valmistelijat

Esittelijä:
Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Valmistelijat:
Minna Mokkila-Halinen, varhaiskasvatusjohtaja
Taija Kirstua, hyvinvointikoordinaattori
Milja Marttila, varhaiskasvatuksen erityisopettaja

2 Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA/evaus) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi päätöstä koskeviin kohderyhmiin. Ennakkoarvioinnin tarkoituksena on tukea päätöksentekoa ja havainnollistaa vaihtoehtojen vaikutuksia eri näkökulmien avulla.

Näkökulmina evauksessa on huomioituna:

- Organisaatio ja henkilöstö
- Talous ja elinvoima
- Lapset ja perheet

Lyhyt aikaväli tarkoittaa arvioinnissa alle yhtä vuotta (<1) ja pitkä aikaväli tarkoittaa yli yksi vuotta, alle kolme vuotta (1–3 vuotta)

Palveluverkkoselvityksen lähtöoletuksena on, että:

- Varhaiskasvatuksen tulee toimia kaikissa tilanteissa (kriisit, pandemiat ym.)
- Varhaiskasvatustoiminnan tulee olla laadukasta, varhaiskasvatuslain ja -asetuksen mukaista toimintaa.
- Ratkaisun pitää olla pitkällä aikavälillä toimiva, turvallinen ja terveellinen sekä taloudellinen.
- Lyhyellä ja pitkällä aikavälillä lapset ja henkilöstö voivat hyvin.

Tavoitteena on luoda mahdollisimman turvalliset, terveelliset ja toiminnallisesti laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut olemassa olevien taloudellisten resurssien puitteissa.
Tässä arvioinnissa tarkasteluajankohta päättyy vuoteen 2030 eli arvioinnissa ei oteta kantaa Läntisen alueen varhaiskasvatuksen pysyvään tilaratkaisuun.

3 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

Päätösesitys	Kuvaus
VE0: Keinula (väistötilat) ja Kuuttila jatkavat erillisinä yksikköinä	Keinulan väistötila toimii uusissa terveissä, turvallisissa ja päiväkodiksi suunnitelluissa väistötiloissa. Kuuttila on laajennetun aukiolon yksikkö, jonka tilat vaatisivat ajanmukaistamista.
VE1: Koulukeskuksessa sijaitsevaan väistötilaan keskitetään Keinulan lisäksi Kuuttilan päiväkoti	Läntisen Mäntyharjun varhaiskasvatusyksikkönä toimii Pertunmaan koulun yhteyteen rakennetussa terveissä, turvallisissa ja päiväkodiksi suunnitelluissa väistötiloissa, joka toimii osana koulukampuksen palvelurakennetta. Uusi väistötila muodostaa yhden päiväkodin, joka toimii Pertunmaan alueen laajennetun aukiolon yksikkönä.

4 Päätösvaihtoehtojen vertailu

Vaikutuskohde	VE0: Keinula (väistötilat) ja Kuuttila jatkavat erillisinä yksikköinä	VE1: Koulukeskuksessa sijaitsevaan väistötilaan keskitetään Keinulan lisäksi Kuuttilan päiväkoti
Organisaatio ja henkilöstö		
Henkilöstön työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Keinula (väistötilat) ovat terveelliset ja turvalliset sekä ajanmukaiset. Kuuttilan tilat eivät ole rakennettu päiväkotitarkoitukseen ja tilat vaativat remontoimista, jotta saavutettaisiin terveellinen, ergonominen ja turvallinen sekä toimiva varhaiskasvatusympäristö. Kaksi kiinteistön kannalta eritasoista päiväkotiyksikköä eivät tue henkilökunnan yhdenvertaisuutta hyvinvoinnin ja työkyvyn näkökulmasta.	Yksi yksikkö tukee henkilökunnan yhdenvertaisuutta hyvinvoinnin ja työkyvyn näkökulmasta mm. yksin työskentely vähenee sekä tilat ovat terveelliset ja ergonomiset ja turvalliset koko henkilöstölle. Kollegiaalinen tuki vahvistuu eri ammattiryhmien osalta.

Henkilöstön määrä ja sijaisjärjestelyt		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Sijaisjärjestelyissä kahden yksikön välillä kuljetuista matkoista kertyy matkakorvauksia. Kuuttilassa tarvitaan laajennetun aukioloajan yksikkönä enemmän henkilöstöä, vaikka lapsimäärä on pieni, eikä käyttöaste (suhdeluku) sitä vaadi.	Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit kohdentuvat paremmin. Henkilöstön työvuorosuunnittelu ja sijaisjärjestelyt helpottuvat.
Ryhmärakenne ja pedagoginen toiminta		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Erillisissä yksiköissä pedagogisen toiminnan suunnittelu jokaisen lapsen yksilöllinen tarve huomioiden on haastavampaa, koska pienryhmätyöskentelyssä on läsnä eri-ikäisiä lapsia.	Keskittäminen mahdollistaisi kahden pienen ryhmän muodostamisen, joissa mahdollisuus edelleen pienryhmätoimintaan sekä joustavaan ryhmien vaihteluun. Pedagoginen suunnittelu on keskitettyä ja pedagoginen toiminta on lapsille yhdenvertaista. Nivelvaihe varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välillä helpottuu.
Johtaminen ja erityinen tuki		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultoiva palvelu/työaika jakautuu eri yksiköiden välille (käynti joka toinen viikko/yksikkö). Vs. päiväkodinjohtajan työaika ei jakaannu tasaisesti lähijohtamisen näkökulmasta kahden yksikön välille.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työajan käyttö on tehokkaampaa. Lisäksi pedagoginen johtaminen on yhdenvertaista.

Talous ja elinvoima		
Organisaation talouden kestävyys		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Mustikkatassun tilakulut nousevat noin 56 000 €. Kuuttilan jatkaminen vuokrakiinteistössä sekä Keinulan tilaratkaisu tuottavat lisäkustannuksia noin -17 000 € vuodessa. Kuuttilan vaatimat korjaustoimenpiteet tuottavat merkittävästi lisää kustannuksia. Lisäksi kuljetuskustannuksia kertyy lapsien siirtymisestä Pertunmaan taajamaan (esim. esiopetusikäiset ja Kisarannan hyödyntäminen) sekä ruoan kuljetuksesta. Kuuttilassa on myös 0,5 htv JSP:n työntekijä.	Mustikkatassun tilakulut nousevat noin 56 000 €. Keinulan ja Kuuttilan yhdistämisestä syntyy toimintakuluja vähemmän noin +123 000 € vuodessa vaikka toiminta tapahtuu väistötiloissa. Säästöt syntyvät toimintakuluista (mm. ruokahuolto, siivous, kuljetukset, henkilöstön käyttö). Siirtokelpoinen tilaratkaisu ei ole pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestävä ratkaisu, minkä vuoksi kestävä ratkaisu on suunniteltava ja toteutettava siten, että se voidaan ottaa käyttöön 2030.
Alueen yritysten toiminta		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Kuortissa sijaitseva päiväkoti saattaa olla Kuortissa sijaitsevalle yritykselle kilpailutekijä. Todennäköistä on kuitenkin, että kaikki työntekijät eivät asu yritysten välittömässä läheisyydessä. Lähellä sijaitseva päiväkoti (alle 2 km) voi kuitenkin helpottaa uuden työvoiman rekrytointia Kuortissa. Helpotus koskee lähinnä pienten lasten alle 6-vuotiaiden lasten vanhempia, joiden logistiikkaa lähellä sijaitseva päiväkoti voi helpottaa. Työpäivän pituutta on helpompi säädellä ja työaikaa säästyy. Päiväkoti Kuortissa voi edistää myös muiden Kuortissa sijaitsevien yritysten palvelujen käyttöä.	Kuortissa työskentelevän työntekijän alle 6-vuotiaan kuljetusmatka keskustaan voi pidentyä. Kuortissa asuvien työntekijöiden lasten hoitamiseen liittyviin matkoihin kuluu noin tunti päivässä. Olennaista on, että Pertunmaan alueella on vähintään yksi laadukas päiväkoti kohtuullisen välimatkan päässä. 10-12 km päässä sijaitseva päiväkoti ei ole ylivoimaisen kaukana. Se voi edellyttää yritykseltä joustavuutta esim. työajoissa. Osa lapsiperheiden asioinnista voi samalla siirtyä keskustan yrityksiin. Keskustan asema työntekijöiden palvelukeskuksena vahvistuu.

Kunnan veto- ja pitovoima		
Lyhyt aikaväli	1	2
Pitkä aikaväli	-2	1
Kuvaus	Kunnan tavoitteena on kuntastrategian mukaisesti tuottaa laadukkaita ja asiakasystävällisiä palveluita. Yksityisen sektorin työpaikkoja on Kuortissa enemmän. Päiväkodin sijainti voi houkutella nuoria perheitä muuttamaan alueelle ainakin aluksi. Päiväkoti voi edistää muiden palveluiden kuluttamista Kuortissa ja vastaavasti heikentää palveluiden kuluttamista Pertunmaan keskustassa. Kuuttilan tilat eivät ole kuitenkaan ajanmukaiset.	Koulukeskukseen keskitetyn varhaiskasvatuksen myötä kunta turvaa perheille yhdenmukaiset ja laadukkaat palvelut sekä toimivat aukioloajat. Nykyaikaiset, terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti päiväkodiksi suunnitellut tilat sijaitsevat keskustassa. Ne parantavat kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden näkökulmasta. Pertunmaan keskustassa on paljon julkisen sektorin työpaikkoja (kunnan hallinto, seurakunta, koulut). Keskustassa on myös monipuolisesti palveluyrityksiä. Koulun ja päiväkodin yhteinen kampus voi kasvattaa koko alueen veto- ja pitovoimaa. Samalla lasten kannalta kasvupolku päiväkodista kouluun toteutuu.
Lapset ja perheet		
Vaikutukset johonkin tiettyyn lasten (erityis-)ryhmään, kuten haavoittuvassa asemassa olevat lapset		
Lyhyt aikaväli	0	2
Pitkä aikaväli	0	2
Kuvaus	Keinulan väistötilassa on pyritty huomioimaan esteettömyys ja saavutettavuus esimerkiksi alueelle suunniteltavien opastuksien sekä kulkuluiskien avulla. Koulumaailma voi aiheuttaa varhaiskasvatusikäisille lapsille ylimääräistä kuormitusta ja tämän myötä esimerkiksi Perunapalatsin ruokailun porrastus ja aikatauluttaminen on olennaista. Kuuttilan osalta ei ole tiedossa esteettömyyden parantamiseksi toteutettuja korjaustoimenpiteitä esimerkiksi wc-tilat eivät täytä nykyisiä	Keinulan väistötilassa on pyritty huomioimaan esteettömyys ja saavutettavuus esimerkiksi alueelle suunniteltavien opastuksien sekä kulkuluiskien avulla. Koulumaailma voi aiheuttaa varhaiskasvatusikäisille lapsille ylimääräistä kuormitusta ja tämän myötä esimerkiksi Perunapalatsin ruokailun porrastus ja aikatauluttaminen on olennaista. Pidemmällä aikavälillä kouluympäristö tulee tutuksi, minkä myötä siirtyminen esiopetuksen on helpompaa.

	standardeja. Saavutettavuuttakaan ei ole huomioitu esimerkiksi opastein.	
Lasten mahdollisuudet liikuntaan ja liikkumiseen		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Keinulan väistötilalle varattu ja aidattu piha-alue on pieni. Piha-alueen leikkivälineistö jää tilanpuutteen vuoksi vajavaiseksi. Kuuttilan pihaa tulee nykyaikaistaa pihavälineiden osalta. Sisäliikuntamahdollisuutta ei ole kummassakaan kiinteistössä, vaan yksiköt käyttävät Kisarantaa. Keinulan väistötiloista siirtyminen Kisarantaan tapahtuu kävellen. Kuuttilan osalta Kisarantaan siirtymiset aiheuttavat kuljetuskustannuksia.	Keinulan väistötilalle varattu ja aidattu piha-alue on pieni. Piha-alueen leikkivälineistö jää tilanpuutteen vuoksi vajavaiseksi. Sisäliikuntamahdollisuutta ei ole kiinteistössä, vaan yksikkö käyttää edelleen Kisarantaa. Keinulan väistötiloista siirtyminen Kisarantaan tapahtuu kävellen.
Lasten oikeus lepoon ja leikkiin		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Sekä Keinulan väistötilassa, että Kuuttilassa on erilliset lepo- ja ryhmätilat, joita voidaan hyödyntää myös leikkitilana. Kuuttilassa on lisäksi pieni erillinen leikkitila. Keinulan väistötilojen toinen ryhmätila mahdollistaa myös pitkäkestoisen leikin eli leikkejä voi rakentaa pysyviksi. Näitä voidaan rakentaa tiloihin, joissa ei ole muuta toimintaa (esimerkiksi aamupala- tai lepohetket). Keinulan (väistötilat) kaksi lepotilaa mahdollistavat "lepolan", jossa lapsi voi nukkua tarvitsemansa päiväunen sekä "rentolan", jossa lapsi voi rauhoittua ja levätä vaihtoehtoisin tavoin. Kuuttilassa on kuitenkin vain yksi lepotila eli siellä ei ole mahdollista	Keinulan väistötilassa on erilliset lepo- ja ryhmätilat, joita voidaan hyödyntää myös leikkitilana. Keinulan väistötilan kaksi lepotilaa mahdollistavat "lepolan", jossa lapsi voi nukkua tarvitsemansa päiväunen sekä "rentolan", jossa lapsi voi rauhoittua ja levätä vaihtoehtoisin tavoin. Riippuen lapsimäärästä ja sen myötä muodostettavien ryhmien määrästä, Keinulan väistötilat voivat mahdollistaa myös pitkäkestoisen leikin eli leikkejä voi rakentaa pysyviksi. Näitä voidaan rakentaa tiloihin, joissa ei ole muuta toimintaa (esimerkiksi aamupala- tai lepohetket).

	ottaa huomioon lasten erilaisia levon tarpeita.	
Lasten hyvinvointi ja terveys		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Kuuttilan tilat eivät ole tällä hetkellä lasten hyvinvointia ja terveyttä tukevat. Kuuttilassa on käytössä jälkikäteen rakennettu ilmastointilaite, jonka toimivuus mahdollistaa tilojen käytön. Laitteiston kanssa on ollut talvella 2026 ongelmia. Laitteistolle on tehtävä kolmen vuoden aikana perusparannuksia. Keinulan väistötilat ovat terveelliset ja lapsen hyvinvointia sekä terveyttä tukevat.	Keinulan väistötilat ovat terveelliset ja lapsen hyvinvointia sekä terveyttä tukevat.
Lasten turvallisuus tai turvallisuuden tunne		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Keinulan väistötilan piha-alue on aidattu. Kouluympäristö voi vaikuttaa pienten lasten turvallisuuden tunteeseen heikentävästi. Saattoliikenteen määrä kasvaa väistötilojen ympäristössä koulukeskuksen saattoliikenteen ja koulukuljetuksien vuoksi. Huoltajien autojen hetkellinen pysäköintimahdollisuus, huoltoliikenne ja turvallinen jalankulku on huomioitava. Kuuttilan kanssa samassa kiinteistössä sijaitsee kesäravintola terasseineen, mistä johtuen päiväkodin lähiympäristössä on havaittu päihteiden vaikutuksen alaisia henkilöitä. Lisäksi Kuuttilan pihaa ympäröivä aita on erittäin huonokuntoinen ja vaatii välittömän uusimisen.	Keinulan väistötilan piha-alue on aidattu. Kouluympäristö voi vaikuttaa pienten lasten turvallisuuden tunteeseen alkuun heikentävästi. Pidemmällä aikavälillä kouluympäristö tulee tutuksi, minkä myötä turvallisuuden tunne vahvistuu. Saattoliikenteen määrä kasvaa väistötilojen ympäristössä koulukeskuksen saattoliikenteen ja koulukuljetuksien vuoksi. Huoltajien autojen hetkellinen pysäköintimahdollisuus, huoltoliikenne ja turvallinen jalankulku on huomioitava.

Vaikutukset perheiden arjen sujuvuuteen		
Lyhyt aikaväli		
Pitkä aikaväli		
Kuvaus	Keinulan väistötilojen osalta huoltajien huoli tilojen terveellisyydestä on poistunut, mutta väistötilojen sijainti koulun läheisyydessä saattaa aluksi aiheuttaa huolta toimintaympäristön turvallisuuden tunteesta lapsen näkökulmasta. Keinulan väistötilan sijainti on keskeinen. Molemmissa yksiköissä aukioloajat säilyvät nykyisellään. Valinta kahden eri päiväkotiyksikön välillä on voinut lyhentää perheiden kuljetusmatkaa, mutta yksiköiden lyhyt välimatka (12 km) pienellä paikkakunnalla on poikkeuksellista. Vuorohoitoa tarvitsevan lapsen osalta on ainoastaan yksi vaihtoehto (Kuuttila), jolloin Keinulan läheisemmästä sijainnista huolimatta kuljetusmatka vuorohoitoon on pidempi.	Keinulan väistötilojen osalta huoltajien huoli tilojen terveellisyydestä on poistunut, mutta väistötilojen sijainti koulun läheisyydessä saattaa aluksi aiheuttaa huolta toimintaympäristön turvallisuuden tunteesta lapsen näkökulmasta. Keinulan väistötilan sijainti on keskeinen. Keinulan väistötilat siirtyvät laajennetun aukioloajan yksiköksi yhdistymisen myötä. Kuuttilan yksikön sulkeutuminen saattaa pidentää lapsen kuljetusmatkaa varhaiskasvatukseen.

5 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

	VEO: Keinula (väistötilat) ja Kuuttila jatkavat erillisinä yksikköinä		VE1: Koulukeskuksessa sijaitsevaan väistötilaan keskitetään Keinulan lisäksi Kuuttilan päiväkoti	
Vaikutuskohde	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Organisaatio ja henkilöstö				
Henkilöstön työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus	1	-1	2	3
Henkilöstön määrä ja sijaisjärjestelyt	-1	-3	3	3
Ryhmärakenne ja pedagoginen toiminta	-1	-1	3	3
Johtaminen ja erityinen tuki	-1	-1	3	3
Talous ja elinvoima				
Organisaation talouden kestävyys	-3	-3	2	1
Alueen yritysten toiminta	2	2	1	1
Kunnan veto- ja pitovoima	1	-2	2	1
Lapset ja perheet				
Vaikutukset johonkin tiettyyn lasten (erityis-)ryhmään, kuten haavoittuvassa asemassa olevat lapset	0	0	2	2
Lasten mahdollisuudet liikuntaan ja liikkumiseen	-2	-3	-1	-1
Lasten oikeus lepoon ja leikkiin	1	1	2	2
Lasten hyvinvointi ja terveys	0	-1	3	3
Lasten turvallisuus tai turvallisuuden tunne	-1	-2	1	2
Vaikutukset perheiden arjen sujuvuuteen	0	1	0	1

VE0:
Organisaation ja henkilöstön näkökulmasta lyhyellä aikavälillä työkyky paranee Keinulan väistötiloihin siirtymisen vuoksi. Pidemmällä aikavälillä sijaisjärjestelyt heikkenevät, koska kaksi yksikköä vaativat varhaiskasvatuslain ja -asetuksen mukaisen mitoituksen.

Talouden ja elinvoiman osalta ei ole kestävää ylläpitää kahta lähekkäistä yksikköä, joiden molempien lapsimäärät ovat pienet. Kunnan veto- ja pitovoima heikkenee, koska väistötila on väliaikaisratkaisu ja Kuuttilan osalta tilat eivät ole päiväkotitarkoitukseen sopivat.

Lasten ja perheiden vaikutuskohteista osa jää neutraaliksi (0), koska Keinulan väistötilojen myötä tilanne paranee (+), mutta vastaavasti Kuuttilan säilyessä toiminnassa nykytiloissa vaikutus on epäsuotuisa (-). Väistötilat ovat terveelliset ja toimivat, mutta turvallisuusnäkökulmasta koulun läheinen ympäristö saattaa vaikuttaa lasten turvallisuuden tunteeseen. Lisäksi pihan pienuus ja leikkivälineistön vähyys vaikuttavat sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä negatiivisesti lasten mahdollisuuteen liikkua. Kuuttilan ympäristö ei ole turvallinen sijaintinsa puolesta ja puolestaan piha vaatii ehostamista.

VE1:
Yhdeksi yksiköksi keskittäminen on organisaation ja henkilöstön näkökulmasta toimivin ratkaisu, koska laatu on yhdenmukaista ja esimerkiksi pedagoginen johtaminen ja toiminta on yhdenvertaista.

Talouden ja elinvoiman osalta väliaikaistilat eivät ole keskitettynäkään veto- ja pitovoimaa edistävä tekijä, koska tiedossa ei ole vielä pysyvän ratkaisun suunnitelmaa. Keskittämisen myötä kokonaiskustannukset vähenevät, mutta väliaikaistilat eivät kustannuksienkaan puolesta ole kunnalle kestävä ratkaisu.

Lasten ja perheiden vaikutuskohteissa korostuu päiväkotitoimintaan soveltuvat tilat, jotka tukevat lapsen hyvinvointia ja terveyttä kokonaisvaltaisesti. Kuitenkin pihan pienuus ja koulun läheisyys eivät edistä lasten liikkumista, koska koululla ei ole omaa liikuntasalia.

Johtopäätös:
Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin johtopäätöksenä todetaan yhdeksi yksiköksi keskittämisen (VE1) olevan kaikista näkökulmista tarkasteltuna parempi vaihtoehto. Ero vaihtoehtoon VE0 on merkittävän suuri.

Kaikkien vaikutuskohteiden osalta voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen resurssit kohdentuvat tehokkaammin, varhaiskasvatuksen laatu yhdenmukaistuu ja kustannusten hallinta järkevöityy. Arjen sujuvuus on tasapuolista kaikille perheille riippumatta siitä, millä Läntisen Mäntyharjun alueen kylällä he asuvat.

Mäntyharju on laaja kunta, joten on tärkeää, että varhaiskasvatuspalveluja sijaitsee sekä Läntisen että Itäisen Mäntyharjun alueella. Tämä tukee myös nykyisen kuntastrategian painopisteitä, asiakaslähtöiset palvelut ja houkutteleva asuinympäristö.